

#181 | Septembre 2024

Galerie

ABSTRACT PROJECT

Lieu de création, de réflexion et de diffusion

Kelet-Nuygat 2
Est-Ouest 2

4 septembre - 14 septembre 2024

Kelet-Nuygat 2

Sur une proposition de Bogumila Strojna et Balázs Kontur

GYÖRGY BORS

ISTVÁN DUKAI

TAMÁS F. FARKAS

TÜNDE FÜLÖP

ZOLTÁN JENEI

GYÖRGY KEMÉNY

BALÁZS KONTUR

LÁSZLÓ MILASOVSKY

BARBARA NAGY

BERNADETTE NAGY

ZOLTÁN NOVÁK

ALEKSANDER JÓZEF OLSZEWSKI (PL)

ANTAL PLANK

TIBOR SALLAI

JÁNOS SAXON SZÁSZ

BARBARA SZLÁVIK

LEA TÓTH

KRISTÓF VARGA

Sous la direction d'Olivier Di Pizio, Bogumila Strojna

L'équipe de la galerie Abstract Project

David Apikian, Joanick Becourt, Françoise Bensasson, Jean-Pierre Bertozzi, Francesc Bordas, Diane De Cicco, Delnau, Denise Demaret-Pranville, Olivier Di Pizio, Philippe Henri Doucet, Michel-Jean Dupierris, Sahar Foroutan, Stefanie Heyer, Erdem Küçük-Köroğlu, Paula León, Elsa Letellier, Erik Levesque, Laurence Reboh, Jun Sato, Madeleine Sins, Bogumila Strojna.

Le collectif permet l'existence d'une vingtaine d'expositions par an et assure le commissariat et les tâches administratives récurrentes y afférent :

l'accrochage / la photographie des œuvres et des expositions / les plans de chaque exposition en 3D / la réalisation des catalogues / les traductions / la présence sur les réseaux sociaux / le blog "les cahiers des RN" / la maintenance des sites Réalités Nouvelles et Abstract Project / le secrétariat et la comptabilité / la maintenance technique de la galerie.

Membres fondateurs

Jean-Pierre Bertozzi, Olivier Di Pizio, Paola Palmero, Bogumila Strojna.

5, rue des Immeubles-Industriels 75011 Paris

contact@abstract-project.com

www.abstract-project.com

En 2023, la *galerie Abstract Project* a inauguré une série d'expositions intitulée *Est-Ouest*. Ce cycle d'expositions est basé sur l'échange entre les artistes de l'Ouest, représentés par la galerie Abstract Project, et les artistes des anciens pays de l'Est, représentés par des galeries actives sur leurs territoires.

L'année dernière la galerie Abstract Project a exposé des artistes polonais, représentés par la galerie Rogatka, et cette année nous allons accueillir des artistes hongrois, représentés par la galerie K28.

Ces expositions confrontent et examinent le travail actuel dans le domaine de l'abstraction, 30 ans après la fin de la guerre froide, au sein de ces deux blocs qui n'existent plus, à l'ère de l'Europe unie.

À l'issue de ce cycle, un travail de recherche et d'analyse sera entrepris sur l'histoire de l'abstraction au sein des deux blocs et de l'influence de celle-ci sur la création abstraite contemporaine.

Bogumila Strojna

2023-ban az Abstract Project galéria megnyitotta a Kelet-Nyugat című kiállítás-sorozatot. Ez a kiállítás-sorozat a nyugati művészek (akiket az Abstract Project képvisel) és a volt keleti blokk országainak művészei közötti cserén alapul, akiket a területükön működő galériák képviselnek.

Tavaly az AP galéria lengyel művészeket állított ki, akiket a Rogatka galéria képvisel, idén pedig magyar művészeket látunk vendégül, akiket a K28 galéria képvisel.

Ezek a kiállítások összehasonlítják és megvizsgálják az absztrakció területén folyó munkát, 30 évvel a hidegháború vége után, e két, már nem létező tömbben, az egyesült Európa korszakában.

A ciklus végén kutatás és elemzés készül az absztrakció történetéről a két blokkban, valamint annak a kortárs absztrakt művészetre gyakorolt hatásáról.

Bogumila Strojna

DE L'EST À L'OUEST - DE L'OUEST À L'EST CONSTRUIT – CONCRET – MADI

En Hongrie, les tendances géométriques et art construit ont de fortes racines. Outre László Moholy-Nagy et László Péri, pensons à l'œuvre de Nicolas Schöffer ou de Victor Vasarely, et surtout de Lajos Kassák, revenu d'émigration de Vienne dans la seconde moitié des années vingt et travaillant ou plutôt languissant en Hongrie jusqu'à la fin de sa vie, qui, en plus d'éditer la revue MA en 1921, lança la méthode créative Image Architecture.

Bien que les années de guerre et le réalisme socialiste qui est devenu la tendance dominante dans l'art aient supprimé les tendances géométriques en Hongrie pendant longtemps, la deuxième génération d'artistes d'avant-garde qui est entrée en scène dans les années 1960, Pesti Műhely, Imre Bak, János Fajó, Ilona Keserű, Tibor Csiky et Ferenc Lantos qui ont lancé l'école de Pécs, sont consciemment revenus à cet héritage et l'ont développé de manière organique. Au début des années 1970, Imre Bak réalise des toiles moulées, János Fajó des peintures de forme libre et des sculptures de plaques d'espace négatif à partir de plans, Ilona Keserű des objets en toile de plâtre, István Haraszty des mobiles ludiques. Dans les années 1980, Attila Joláthy, Tamás Hencze et Dóra Maurer ont également produit des œuvres de forme libre. L'histoire de l'art montre que les artistes géométriques hongrois sont des artistes de premier plan des mouvements internationaux constructivistes, concrets et MADI.

Le processus progressiste de l'histoire de l'art des années vingt a été interrompu par la politique culturelle de la dictature stalinienne qui a pris au piège tout le camp de l'Europe centrale et orientale. Après la prise du pouvoir en 1949, la transformation culturelle a également commencé en Hongrie. Le réalisme socialiste « socialiste dans le contenu, national dans la forme » est apparu dans toutes les formes d'art – dans les arts visuels, la littérature, l'architecture et la musique. Des milliers de statues publiques ont été inaugurées à travers le pays, glorifiant les idéaux communistes et leurs représentants : les soviétiques occupants et les dirigeants qui ont collaboré avec eux. De véritables bâtiments socialistes, des sculptures publiques et des peintures façonnant le type d'homme socialiste sont apparus dans les rues et sur les places ; les poèmes, la littérature, la musique et les films faisaient écho à « l'optimisme ».

Cependant, certains artistes ne pouvaient pas accepter cela de manière spontanée. La signification des **trois «T» est : INTERDIT, TOLÉRÉ, SOUTENU** - le triple principe de la politique culturelle a duré de 1957 jusqu'au changement de régime et a prévalu dans tous les domaines culturels.

Les avant-gardes, qui apparaissent encore et encore, critiquent et se rebellent avec audace... elles sont classées dans la catégorie des Interdits. Parmi eux se trouvait Lajos Kassák, promoteur de l'art progressiste de gauche, qui a été longtemps « réduit au silence », mais parmi nos contemporains, nous pouvons citer l'atelier de la chapelle de György Galántai à Balatonboglár, qui a fonctionné de 1970 à 1973, jusqu'à ce qu'il soit réduit au silence par les autorités.

Les créateurs politiquement fiables qui ont servi le système sans critique constituaient le pôle opposé, qui, en plus des récompenses et des reconnaissances de l'État, ont reçu, dans certains cas, une reconnaissance financière extrêmement exceptionnelle, inaccessible pour la majorité. Ils ont formé le groupe des Artistes Soutenus. Les créateurs appartenant à la catégorie des Tolérés se situent entre les deux points extrêmes. De nombreuses personnes ont « fait la navette » entre les classifications tolérées et interdites, à leur propre discrétion ou au gré des autorités.

Je voudrais ici définir la J. Galéria, la première galerie Budapestoise de style occidental, qui a joué un rôle progressif dans les circonstances données, qui a débuté comme atelier intellectuel libre en 1976. Le peintre et directeur artistique János Fajó a tenté de concilier la culture d'élite et la culture de masse, la peinture abstraite et les produits d'art industriel. Suite à « l'adoucissement » progressif du régime de Kádár, ces trois catégories ont également été désintégrées, mais elles sont pratiquement conservées jusqu'au changement de régime.

Memento Park - Sculpture Park Museum - une curiosité dans l'ancien camp socialiste.

Les socialismes d'Europe de l'Est sont tombés en 1989-90. Avec ce tournant politique, la question des monuments publics représentant l'idéologie communiste et de leur sort futur a également été mise à l'ordre du jour à Budapest. Une partie du public aurait considéré comme naturelle la solution la plus radicale au problème, la destruction et la fonte des statues. La municipalité métropolitaine de Budapest a rejeté cette possibilité et a décidé de créer un parc thématique de sculptures : <https://www.mementopark.hu/>.

À partir de 1989, le socialisme a été remplacé par une gestion capitaliste du marché, les frontières nationales ont été ouvertes et les relations internationales ont été organisées entre l'Ouest et l'Est. Les galeries privées se développent lentement même si la spécialisation, selon les tendances stylistiques, est encore longue à venir. Ainsi, en conclusion, en restant sur la voie du contenu de l'abstraction géométrique, je voudrais souligner trois galeries discrètes qui fonctionnent actuellement à Budapest :

La Galerie d'Art SAXON est une galerie à but non lucratif située au cœur de Budapest, rue Szív.

Elle représente l'art construit et géométrique, au sein duquel elle s'occupe particulièrement du mouvement international MADI né en Amérique du Sud. Son profil inclut également le domaine STEAM (Science-Technologie-Ingénierie-Art-Mathématiques), désormais pleinement développé, et la présentation d'outils de développement de compétences basés sur la géométrie. Son éponyme et directeur artistique est l'artiste visuel/inventeur János Szász Saxon.

Au centre d'Újbuda, sur le boulevard Bartók, se trouve **Három Hét Galéria**, le centre international d'art concret, dirigé par Andrea Bódis.

La galerie abrite les artistes de l'association OSAS Open Structures Art opérant au musée Vasarely, composés principalement d'étudiants de Dóra Maurer, mais des artistes internationaux sont également régulièrement présentés dans les expositions.

La Galerie K28 opère dans le centre-ville animé, dans un appartement de la rue Kazinczy.

Un endroit pour se détendre dans un quartier bruyant, loin des lieux de divertissement. En définissant le concept du lieu, le fondateur-directeur de la galerie Balázs Kontur et ses collègues ont voulu créer un atelier spirituel qui suivrait le principe de la forme pure représenté par le peintre János Fajó. Les fondateurs eux-mêmes étaient des participants réguliers de l'École libre de Szerencsi, dont la philosophie reposait sur l'approche constructiviste de l'art et des traditions géométriques.

Dernier mot : en se souvenant, le PASSÉ entre au cœur du PRÉSENT, il est présent dans le AUJOURD'HUI, et les cellules du FUTUR continuent de germer à partir du présent...

*Zsuzsa Dardai, critique d'art
Budapest, 26/03/2024*

KELETRŐL NYUGATRA - NYUGATRÓL KELETRE KONSTRUKTÍV – KONKRÉT – MADI

Magyarországon a konstruktív geometrikus irányzatok erős gyökerekbe kapaszkodnak. Gondoljunk Moholy-Nagy László és Péri László mellett Nicolas Schöffer, vagy Victor Vasarely munkásságára, és mindenekelött a bécsi emigrációból a húszas évek második felében hazatért, élete végéig Magyarországon alkotó, vagy inkább sínylődő Kassák Lajosra, aki a MA című folyóirat szerkesztése mellett 1921-ben útnak indította a képarchitektúra alkotói módszert.

Bár a háborús évek, majd a művészetben egyeduralkodóvá vált szocialista realizmus hosszú ideig Magyarországon is elnyomta a geometrikus irányzatokat, de a hatvanas években színre lépő és a Pesti Műhelybe tömörülő második generációs avantgárd művészek Bak Imre, Fajó János, Keserű Ilona, Csiky Tibor, Hencze Tamás, vagy a Pécsi Iskolát elindító Lantos Ferenc már tudatosan nyúltak vissza ehhez az örökséghez, és szervesen építkeztek rá: a 70-es évek elején Bak Imre formázott vásznak, Fajó János szabad formájú képeket, valamint síkokból negatív terű lemezplasztikákat készített, Keserű Ilona gipszes vászon objektumokat, Haraszty István játékos mobilokat. A 80-as években Joláthy Attila, Hencze Tamás és Maurer Dóra ugyancsak szabad formájú művekkel rukolt elő. A művészettörténeti tények alapján elmondható, hogy a magyar geometrikus művészek a nemzetközi konstruktív, konkrét és MADI művészeti mozgalmak/irányzatok kiemelkedő alkotói.

A húszas évekből eredő progresszív művészettörténeti folyamatot megszakította a sztálinista diktatúra kultúrpolitikája, amely behálózta a teljes közép-kelet európai tábor. Az 1949-es hatalomátvétel után megkezdődött a kultúra átalakítása Magyarországon is. A „tartalmában szocialista, formájában nemzeti” szocialista realizmus kötelezően megjelent minden művészeti ágban – a képzőművészetben, irodalomban, építészetben és zenében egyaránt. Országsszerte több ezer köztéri szobrot avattak, amelyek a kommunista eszményeket és képviselőiket: a megszálló szovjeteket, és a velük együttműködő vezetőket dicsőítették. Az utcákon, tereken megjelentek a szocreál épületek, a szocialista embertípust formázó köztéri szobrok, festmények; a versek, az irodalom, a zene, a film visszhangozták a „hurraoptimizmust”.

A művészek egy része azonban nem tudta ezt csipőből elfogadni.

A három „T” Jelentése: **TILTOTT, TÚRT, TÁMOGATOTT**- a kultúrpolitika hármasságának elve 1957-től a rendszerváltásig tartott, s minden kulturális területen érvényesült.

A z ismételt színre lépő avantgárd bátran kritizált, lázadt... Ők kerültek a Tiltott kategóriába. Közéjük tartozott mindenek előtt a baloldali, progresszív művészetet hirdető Kassák Lajos, akit hosszú időre „elnémítottak”, de kortársaink közül megemlíthetjük Galántai György balatonboglári kápolnaműtermét, amely 1970–1973-ig működött, mígnem a hatalom elnémította.

A politikailag megbízható, a rendszert kritika nélkül kiszolgáló alkotók jelentették az ellenpólust, akik az állami kitüntetések és elismerések mellett, a többség számára elérhetetlen, esetenként rendkívül kiemelkedő anyagi elismerésben részesültek. Ők alkották a Támogatott művészek csoportját.

A két szélső pont között helyezkedtek el a Túrt kategóriába tartozó alkotók. Sokan a Túrt és Tiltott besorolás között „ingáztak”, saját belátásuk, vagy a hatalom kénye-kedve szerint.

Itt említeném meg az adott körülmények között progresszív szerepet betöltő, első nyugati típusú budapesti

J. Galériát, amely szabad szellemi `műhelyként indult 1976-ban. Fajó János festőművész és művészeti vezető az elit és a tömegkultúrát próbálta összeegyeztetni az absztrakt festészettől az iparművészeti termékekig. A Kádár-rendszer fokozatos „felpuhulása” következtében ez a három kategória is szétfoszlan látszott, de gyakorlatilag a rendszerváltásig megmaradt.

Memento Park – Szoborpark Múzeum - kuriózum a volt szocialista táborban.

A kelet-európai diktatúrák 1989-90-re elbuktak. E politikai fordulat részeként Budapesten is napirendre került a kommunista ideológiát képviselő köztéri emlékművek ügye, további sorsuk rendezése. A közvélemény egy része a kérdés legradikálisabb megoldását, a szobrok megsemmisítését, beolvasztását tartotta volna természetesnek. A Budapest Fővárosi Önkormányzat ezt a lehetőséget elvetette és tematikus szoborpark kialakítását határozta el. A parkban 42 olyan köztéri szobor látható, amelyeket az 1945 és 1989 közötti kommunista politikai rendszer ideológiájának népszerűsítésére állítottak fel Budapest-szerte. <https://www.mementopark.hu/>.

1989-től a szocializmust felváltotta a kapitalista piacgazdálkodás, megnyitották az országhatárokat, nemzetközi kapcsolatok szerveződtek Nyugat és Kelet között. Szép lassan kiépült a magángalériák-rendszere, bár a stílusirányzatok szerinti specializálódás még sokáig váratott magára.

Így zárásként, maradva a geometrikus absztrakció tartalmi útvonalán, napjainkban működő és alulról szerveződő három profiltiszta galériát emelnék ki:

A SAXON Art Gallery nonprofit galéria Budapest szívében a Szív utcában. Képviseli a konstruktív-geometrikus művészetet, azon belül kiemelten felvállalta a Dél-Amerikából induló nemzetközi MADI mozgalmat. Profiljába tartozik továbbá a napjainkra kiteljesedő STEAM (Science–Technology–Engineering–Art–Mathematics) területe, és a geometrikus alapú készségfejlesztő eszközök bemutatása is. Névadója és művészeti vezetője Saxon Szász János képzőművész/feltaláló.

A Három Hét Galéria, a konkrét művészet nemzetközi helyszíne Újbuda közepén a Bartók Boulevard-on található, vezetője Bódis Andrea. A galéria a Vasarely Múzeumban székelő, többségében Maurer Dóra tanítványaiból álló OSAS Nyílt Struktúrák Művészeti Egyesület művészeinek működési színtere, amely viszonylag rövid időn belül komoly nemzetközi presztízsre tett szert.

A K28 Galéria a nyüzsgő belvárosban, a Kazinczy utca egyik polgári lakásában működik. A szórakozóhelyektől hangos környéken megnyugvásra alkalmat adó tér. A galéria alapító-vezetője Kontur Balázs, társaival a hely koncepciójának meghatározásakor olyan szellemi műhely létrehozását célozták meg, amely a Fajó János festőművész által képviselt tiszta forma elvét követi. Az alapítók maguk is rendszeres résztvevői voltak a Szerencsi Szabadiskolának, amelynek szellemisége a konstruktivizmus művészetszemléletéből és a geometrikus tradíciókból építkezett.

Zárszó: Az emlékezés révén a MÚLT a jelen szívébe kerül, jelen van a MA-ban, a JÖVŐ sejtjei pedig a jelenből sarjadnak tovább...

Zsuzsa Dardai, critique d'art
Budapest, 26/03/2024

GYÖRGYI BORS

A closed circle B&W / Zárt kör f-f ▲
Archival pigment print, 310 gr Fabriano paper
Image size 30x30 cm, Paper size 34x34 cm
2024

ISTVÁN DUKAI

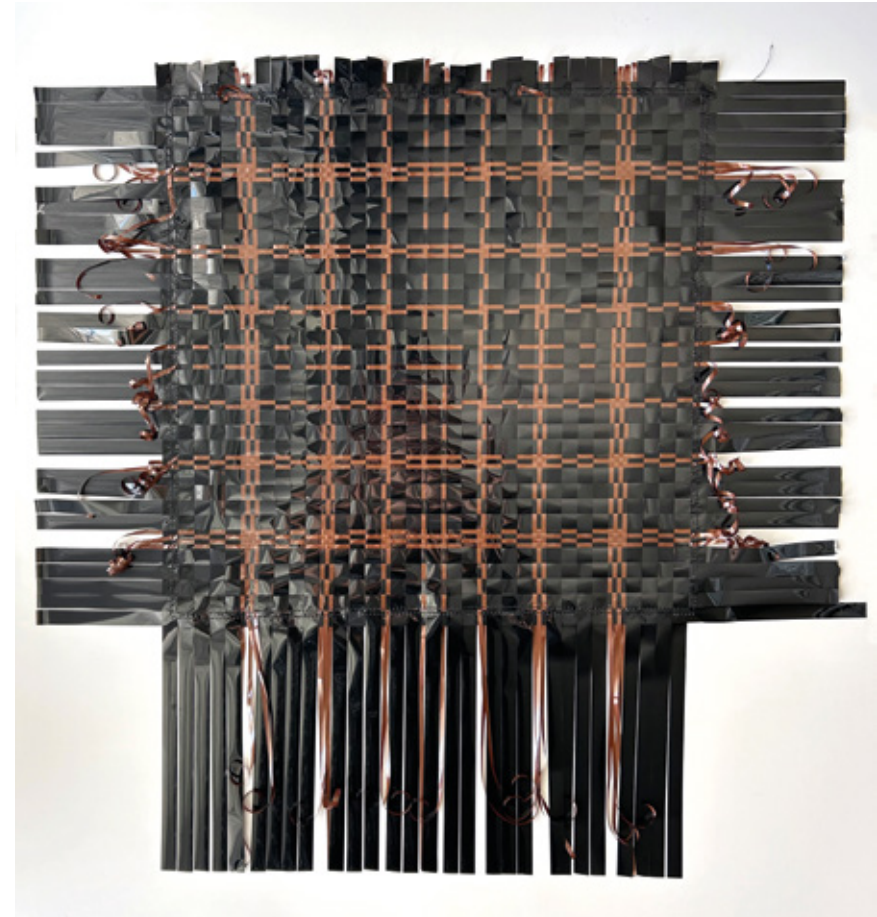
Moiré Study N°12 ▲
Acrylic on wood
50x40 cm
2024

TAMÁS F. FARKAS

G-Project-X 88 ▲
Oil on canvas
40x40 cm
2019

TÜNDE FÜLÖP

Reflect ▲
Handweaving, video and magnetic tape
45x45 cm
2024

ZOLTÁN JENEI

Contact ▲
Acrylique sur contreplaqué
28x28x2 cm
2024

GYÖRGY KEMÉNY

Biomorphe abstrait ▲
Digital print on canvas
35x50cm
2024

BALÁZS KONTUR

Linenet I 03 fig5/b ▲
Oil on plywood
50x50 cm
2022

LÁSZLÓ MILASOVSKY

Two Red Spirals ▲
Ink, paper
14x14 cm
2013

BARBARA NAGY

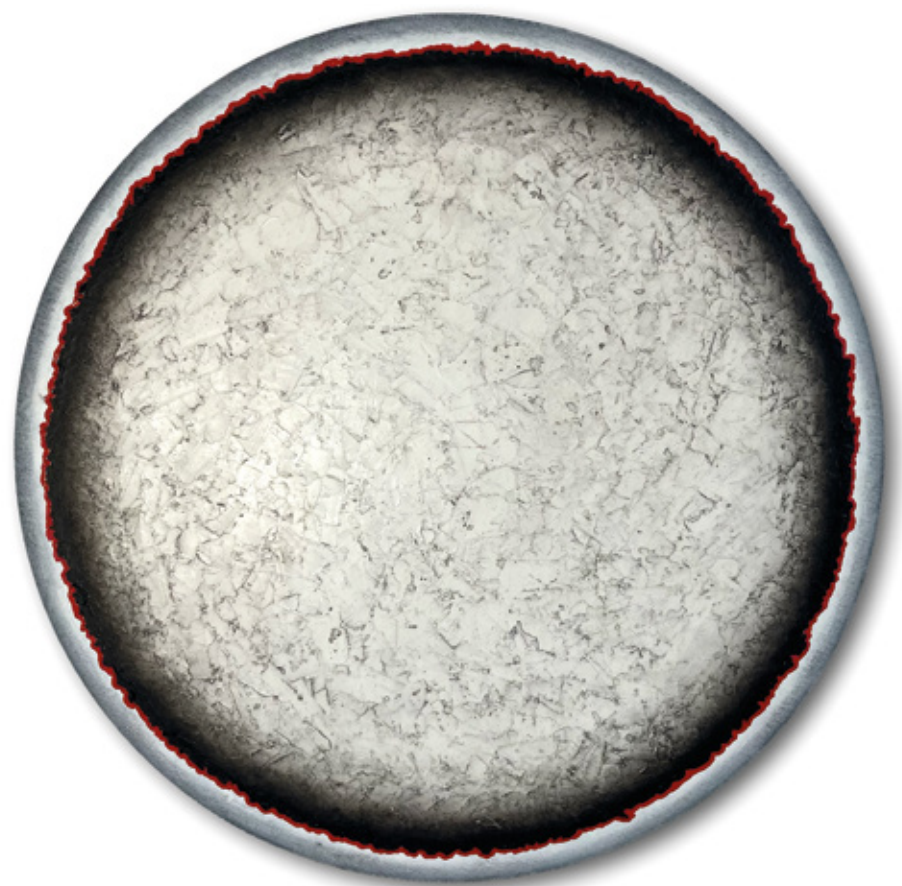
Metszett formák VI ▲
Painted, carved wood
50x50 cm
2021

BERNADETTE NAGY

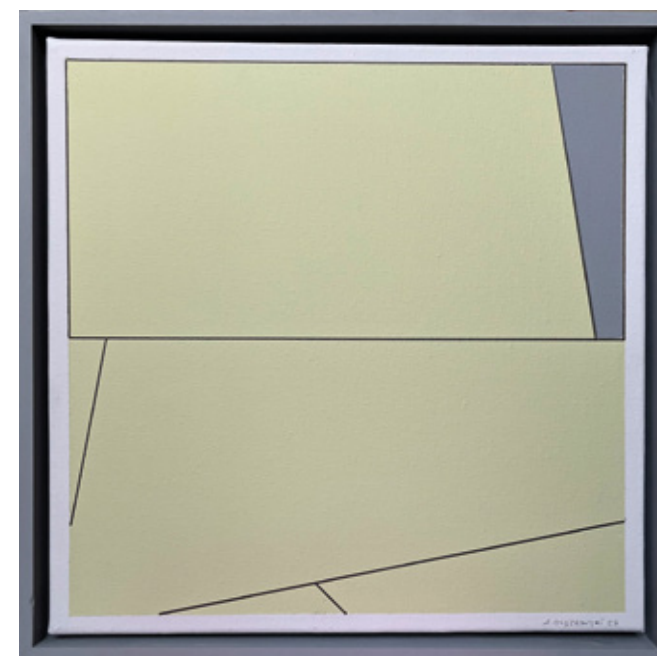
The Red ▲
Acrylic on canvas
40x40 cm
2024

ZOLTÁN NOVÁK

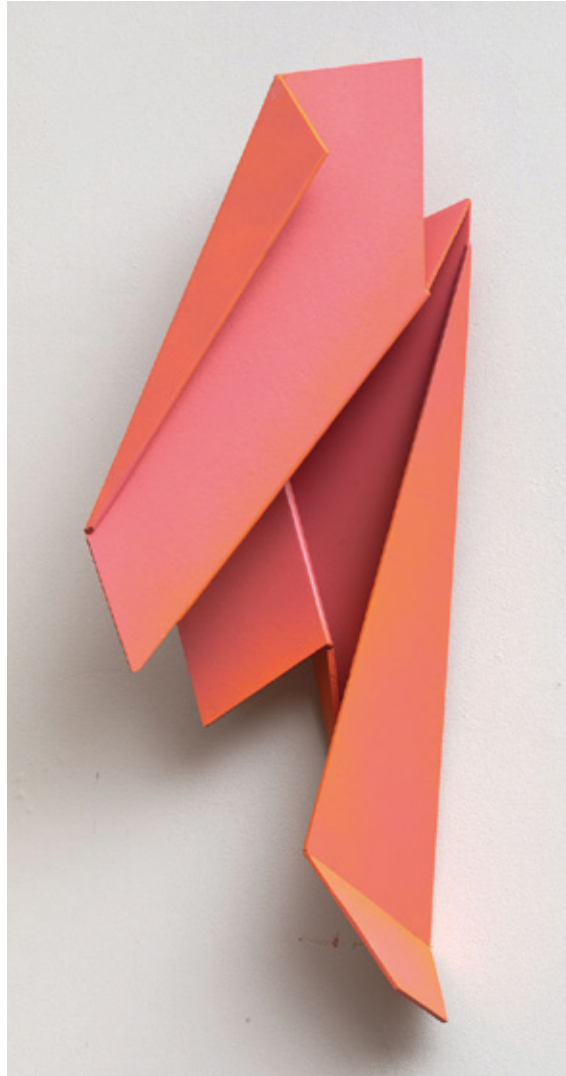
Nøna ▲
Oil on canvas
50x50 cm
2024

ALEKSANDER JÓZEF OLSZEWSKI

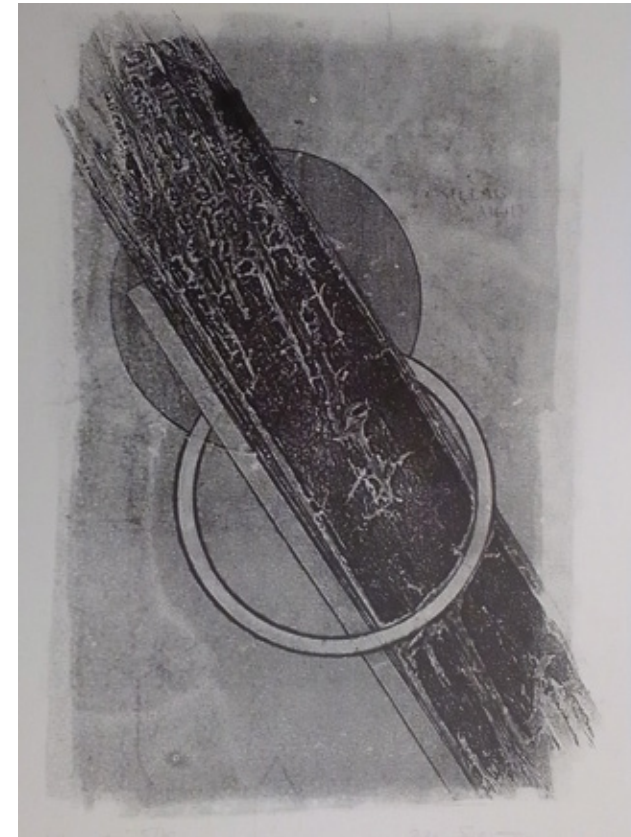
Opus Nr 270720231233 ▲
Acrylique sur toile
30x30 cm
2023

ANTAL PLANK

Sign I ▲
Painted, welded steel plate
58 x 17 x 18 cm
2023

TIBOR SALLAI

40 prints 5/40 ▲
Monoprint
40 x 30 cm
2024

JÁNOS SAXON SZÁSZ

Cross Icon I_II ▲
Oil on wood
51x51 cm
2023

BARBARA SZLÁVIK

Loongboi PurpleKid ▲
Oil on canvas
78x15x5 cm
2024

LEA TÓTH

Aura IV ▲
Mixed media (HDF, acrylic, plywood, brass)
38x21x4 cm
2024

KRISTÓF VARGA

Goldengate ▲
Acrylic, canvas
50x20 cm
2020

ABSTRACT

PROJECT

AP

